

3. Search for a room that will be suitable for the location of the hardware of the complex according to the technical requirements.

4. Finding and designating a contractor to meet the minimum requirements.

5. Coordinate the efforts of all actors involved in the implementation.

6. Allocation of persons for training and further support of system activities (both hardware and software).

7. Carry out testing of the system and prepare proposals for its improvement (if necessary).

8. Commissioning of the system (jointly with the contractor), development of principles of information exchange between different bodies (interested in using the system) and in the middle of the police.

As a result of a clear understanding by each subject of the feasibility of building an intelligent video surveillance, the first results can be achieved within one year from the start of the project implementation of the intelligent video surveillance system. In turn, the positive experience of areas where similar projects have been implemented should build confidence in reducing crime, developing traffic management systems, etc.

УДК 343.36:343.57+343.365:343.123.12

ОЛЕКСІЙ МИХАЙЛОВИЧ РВАЧОВ

старший викладач кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки факультету № 4 (кіберполіції) Харківського національного університету внутрішніх справ

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРИХОВУВАННЯ ФАКТІВ ПРИЧЕТНОСТІ ДО НЕЗАКОННОГО ЗБУТУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН АБО ЇХ АНАЛОГІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

На сьогоднішній день, нажаль, в Україні є можливість без особливих зусиль незаконно придбати в безконтактний спосіб наркотики «не встаючи з дивану». При цьому клієнт та продавець не знають один одного та не зустрічаються щоб передати товар та отримати за нього гроші. Продавець може знаходитися в одній країні чи регіоні, а збут відбуватися в іншому [1].

Реклама інтернет-адрес «наркокрамниць» розміщена на об'єктах інфраструктури населених пунктів (стінах будівель, парканах, підземних переходах, зупинках громадського транспорту, асфальті тощо) – зловмисники малюють написи («графіті») та наклеюють «наліпки» з адресами «наркокрамниць», що приймають замовлення щодо незаконного продажу наркотиків через:

1) спеціально створені вебсайти;

2) месенджери (Telegram, Skype тощо).

В месенджері Telegram наркозловмисники можуть створювати (реєструвати) окремі адреси для:

1) розміщення інформації про:

– види наркотиків, їх ціни (прайси), населені пункти та райони де здійснюється збут;

– відгуки покупців;

2) безпосереднього продажу наркотиків:

– в автоматичному режимі – за допомогою чат-ботів;

– в ручному режимі – через операторів;

3) спілкування (чати та канали):

– покупців;

– працівників «наркокрамниці».

Для пошуку потенційних покупців та збуту наркотиків через «наркокрамниці» зловмисники об'єднуються у організовані злочинні групи (далі – ОЗГ) з чітко вираженою ієрархією та розподіленими ролями:

– організатори ОЗГ – власники наркокрамниць;

– виробники («хіміки» та «гровери») – виробляють синтетичні наркотики та вирощую нарковмісні рослини;

– експедитори («перевізники») – перевозять великі партії наркотиків між населеними пунктами;

– працівники складів («кладівники») – розфасовують великі партії на менші;

– оптові кур'єри («мінери», «кладмени») – розміщують партії наркотиків («майстер кладки», «мастер-квести», «міні») для роздрібних кур'єрів;

– роздрібні кур'єри («закладчики», «кури») – розфасовують наркотики на невеликі дози для вживання та розміщують, так звані, «клади», «закладки» чи «стафф»;

– диспетчери, менеджери з продажу («оператори») – приймають замовлення та вирішують конфлікти ситуації, що виникають під час продажу наркотиків;

– касири («фінансисти») – отримують гроші за наркотики та «відмивають» їх;

– рекламщики («графітчики») – розміщують в населених пунктах графіті та наліпки з інтернет-адресами «наркокрамниць»;

– ІТ-фахівці – розробляють та займаються подальшою підтримкою вебсайтів та чат-ботів;

– працівники по роботі з персоналом («кадровики») – підшуковують на роботу кур'єрів та рекламщиків, проводять з ними первинний інструктаж із заходів безпеки;

– працівники «служби безпеки» («охорона») – слідкують за дотриманням усіма членами ОЗГ правил конспірації, здійснюють охорону нарколабораторій та теплиць з плантаціями нарковмісних рослин [2, С. 211; 3, С. 456– 457; 4].

До безпосередніх обов'язків кур'єрів входить: отримання партії наркотиків; фасування наркотиків; розміщення (приховування) наркотиків на певній території; фіксування на фото місця розміщення «кладу»; пересилання оператору координат, фотографії та опису місця де розміщено «товар».

Реальне існування і функціонування ОЗГ в певній мірі залежить від застосування ними дієвих і ефективних форм та способів протидії судовим, правоохоронним органам, а також від цілеспрямованої можливості здійснювати ними безпосередній вплив як на доказову інформацію, а також на учасників кримінального судочинства. Слідча і судова практика свідчить, що за останні роки правоохоронні органи дедалі частіше зустрічаються з вмотивованою, цілеспрямованою і спланованою протидією ОЗГ під час розслідування злочинів [5].

Р. С. Белкін виділяє наступні форми приховування злочинів:

1) утаювання інформації, як в активній (приховування предмета посягання, речових доказів, грошей та цінностей, ухилення від явки в органи розслідування), так і в пасивній формі (умовчання, недонесення, відмова від дачі показань, тощо);

2) знищення інформації а також слідів злочину, як частково, так і у цілому;

3) маскування інформації;

4) фальсифікація інформації та її носіїв у формі свідомо неправдивих показань і заяв, повна або часткова підробка документації;

5) інсценування злочинів [6, С. 366].

Окрім того, що в сучасних умовах збут наркотиків відбувається без фізичного контакту між продавцем та покупцем, наркозловмисники та їх «клієнти» теж використовують різні сучасні методи приховування їх причетності до незаконного збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів через мережу Інтернет.

«Працівники служб безпеки» «наркокрамниць» можуть вдаватися до силових методів покарань членів ОЗГ, які недотримуються заходів конспірації чи привласнили собі наркотики. Наприклад, прибити цвяхами руки, відрізати чи відрубати пальці, побити [7].

На сьогоднішній день в месенджері Telegram функціонують канали, в яких їх анонімні учасники:

1) повідомляють адресами в населених пунктах, де вони нещодавно побачили працівників правоохоронних органів, які можуть виявити та затримати осіб, які мають при собі наркотики;

2) розміщують інформацію про типові прийоми роботи правоохоронних органів;

3) діляться досвідом щодо:

– роботи у якості власників, виробників, «операторів», кур'єрів та покупців наркокрамниць;

– способів камуфлювання наркотиків;

– правил безпечного використання терміналів мобільного зв'язку.

Проведений аналіз таких інформаційних джерел дозволив сформулювати перелік рекомендацій, що надають члени незаконного наркобізнесу іншим учасникам наркозбуту (власникам, операторам, кур'єрам та покупцям), у тому числі під час користування сучасними інформаційними технологіями, наприклад, мобільними телефонами:

- 1) мати два мобільні телефони (один для «роботи», а інший для приватного життя), які ніколи не повинні працювати одночасно;
- 2) періодично змінювати мобільні телефони та SIM-картки;
- 3) ніколи не включати мобільний телефон у місцях зберігання та фасування наркотиків;
- 4) використовувати функцію шифрування вмісту пам'яті телефону;
- 5) телефон повинен автоматично блокуватися через певний час не користування ним;
- 6) заборонити у месенджері Telegram зберігання фотографій на телефоні та одразу пересилати їх на інший акаунт;
- 7) використовувати телефон із двома активними робочими середовищами (робочими столами) (така можливість є, наприклад, в ОС Android, починаючи з версії 7.X.X);
- 8) встановити пароль на запуск визначених застосунків;
- 9) можна використовувати виключений екран мобільного телефону та «селфі» камеру для того щоб непомітно подивитися, що робиться позаду;
- 10) необхідно регулярно очищати історію пошуку певних адрес де розміщуються наркотики, а після цього здійснити пошук нейтральної адреси, наприклад, супермаркету чи закладу харчування;
- 11) не зберігати фотографію місця розміщення наркотиків на телефоні, а завантажувати їх на файлообмінники доступ до яких здійснюється через TOR-браузер;
- 12) гіперпосилання на фотографію або його другу частину без назви домену можна зберігати в певному контакті в телефонні книзі телефону;
- 13) GPS-координати місця знаходження «закладки» можна зберігати в текстовому документі на телефоні.

Для ефективної протидії, виявлення фактів причетності осіб до незаконного збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів правоохоронці повинні бути поінформовані про вищезазначені методи приховування причетності осіб до такої незаконної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Інтернет надає злочинцям багато можливостей за максимальної конспірації, – Кіхтенко // ЦЕНЗОР.НЕТ : сайт. 22.03.2019. URL: https://censor.net.ua/ua/news/3118184/internet_nadaye_zlochyntsyam_bagato_mojl_yuvosteyi_zh_maksymalnoyi_konspiratsiyi_kihtenko (дата звернення: 30.11.2019).
2. Рвачов О.М., Лактіонов В.В., Дацюк Д.О. Сучасні методи активного залучення населення до протидії збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів через мережу Інтернет // Протидія кіберзагрозам та торгівлі людьми (26 листоп. 2019 р., м. Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Координатор проектів ОБСЄ в Україні. Харків : ХНУВС, 2019. С. 210-217.
3. Криміналістика 2-е изд : учебник для вузов / Под науч. ред. Карагодина В. Н., Смахтина Е. В. М. : Издательство Юрайт, 2019. 487 с.

4. Зотова Н. Клад и его мастер: почему россияне уходят в наркокурьеры / Русская служба Би-би-си : офіційний сайт. 10.07.2019. URL: <https://www.bbc.com/russian/features-48928092> (дата звернення: 30.11.2019).

5. Біленчук П. Д., Курко М. Н., Остролуцький О. А. Засоби, методи, технології подолання протидії розслідуванню злочинів, що здійснюються організованими злочинними групами. *Криміналістика і судова експертиза*. 2015. Вып. 60. С. 172-183.

6. Белкин Р. С. Курс криминалистики : в 3 т. М. : Юристъ, 1997. Т. 3. 408 с.

7. Как работают закладчики наркотиков. И почему их ненавидят и полицейские, и преступники // Телеканал «Санкт-Петербург» : офіц.сайт. 25 березня 2019 р. URL: <https://topspb.tv/news/2019/03/25/kak-rabotayut-zakladchiki-narkotikov-i-pochemu-ih-nenavidyat-i-policejskie-i-prestupniki/> (дата звернення: 30.11.2019).

УДК 342.951:81'25(0.034.2)

ЕЛИЗАВЕТА ДЕНИСІВНА ЗОЛОТАРЬОВА

студентка 5 курсу Навчально-наукового інституту неперервної освіти
Національного авіаційного університету (м. Київ)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МІНІСЕРІАЛУ «ЧОРНОБИЛЬ» (НВО, SKY)

У 2019 р. на екрани вийшов серіал «Чорнобиль», знятий і розповсюджений компаніями «НВО» та «Sky». Він побив усі рейтинги популярності. У серіалі показана драматична історія вибуху Чорнобильської АЕС у 1986 р. Творці серіалу, крім висвітлення подій наймасштабнішої атомної катастрофи в історії людства, в першу чергу мали на меті показати саме людей, які намагалися мінімізувати наслідки вибуху, страждали від них або ще якимось чином мали відношення до самого факту катастрофи. Сценарист серіалу, Крейг Мезін, наголошує, що це не документальний, а художній жанр. Саме через це в серіалі наявні неточності з точки зору документального жанру, а також видумані історії та риси характеру, поведінка героїв та навіть деякі з героїв.

Однак критики та свідки аварії зазначають, що загалом атмосфера подій передана близько до реальності і відображає героїзм та жертвність людей, які були готові добровільно жертвувати життям для порятунку співвітчизників. Відступити від реальної хроніки було вирішено для того, щоб розказати історію людей та продемонструвати головну ідею авторів. Тобто події, які розгорталися навколо катастрофи на Чорнобильській АЕС, було взято за основу, в яку вмістилась авторська думка, що влучно виражається у слогані серіалу – «*What is the cost of lies?*» або «Ціна брехні».

Крейг Мезін відзначає, що хотів продемонструвати реалії дій влади, які присутні навіть сьогодні в житті всіх суспільств: неспинна брехня,